

WATERKETENPLAN MAAS EN MERGELLAND

2023-2027

Voor een doelmatige waterketenzorg

Waterketenplan Maas en Mergelland

2023-2027

Voor
Samenwerking Waterketen Maas en Mergelland

Nelen & Schuurmans

Zakkendragershof 34-44
3511 AE Utrecht

www.nelen-schuurmans.nl

Projectgegevens

Dossier : W0230

Datum : 11-7-2022

Niets uit deze rapportage mag worden veelevoudigd of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de opdrachtgever. Noch mag het zonder dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	i
1 HET NIEUWE WATERKETENPLAN	2
1.1 Waar gaat dit plan over?.....	2
1.2 Waar gaat dit plan niet over?.....	2
1.3 Totstandkoming.....	2
1.4 Samenhang met klimaatadaptatiestrategieën en waterprogramma's... 3	
1.5 Leeswijzer.....	3
2 WETTELIJKE KADERS EN ONTWIKKELINGEN: WIE DOET WAT?	5
2.1 Inleiding.....	5
2.2 Omgevingswet en het waterketenplan.....	5
2.3 Waterbeheerprogramma en het Waterketenplan.....	5
2.4 Water in Balans en het Waterketenplan.....	6
2.5 Propositie 'Naar een robuust watersysteem in Limburg' / programma Waterveiligheid & Ruimte Limburg en het Waterketenplan.....	6
3 WAT HEBBEN WE VAN DE AFGELOPEN JAREN GELEERD?	8
3.1 Wat is er in de afgelopen planperiode gedaan?.....	8
3.2 Wat hebben we geleerd?.....	9
4 VISIE OP EEN DOELMATIGE WATERKETENZORG	11
4.1 Wat valt er onder de waterketenzorg?.....	11

4.2 Wat verstaan we onder doelmatig?.....	11
4.3 Onze visie en doelen.....	11
4.4 Toelichting op de doelen.....	12
4.4.1 Professionele samenwerking.....	12
4.4.2 Waterketen duurzaam en gezond (voor mens en natuur)....	12
4.4.3 Niet te nat en niet te droog.....	12
4.4.4 Gezond en voldoende drinkwater.....	12
4.4.5 Meten-Data-Rekenen.....	12
4.5 Onze gezamenlijke subdoelen.....	13
5 ACTIEPROGRAMMA WATERKETEN 2023-2027: WAARMEE GAAN WE AAN DE SLAG DE KOMENDE JAREN?	16
5.1 Inleiding.....	16
5.2 Leeswijzer.....	17
5.3 Speerpunten 2023-2027 voor de samenwerking.....	18
5.4 Speerpunten 2023-2027 voor de waterketen.....	22
6 IMPLEMENTATIE: WAT VRAAGT DAT?	24
6.1 Kosten.....	24
6.2 Personele inzet.....	24
6.3 Risico's.....	25
I. ACTIEPROGRAMMA	26
II. OPBRENGSTEN RAADSCONFERENTIE 18 MEI 2022	33

1 HET NIEUWE WATERKETENPLAN

1.1 Waar gaat dit plan over?

Voor u ligt het nieuwe Waterketenplan voor de periode 2023 tot en met 2027 van de Samenwerking (Afval)waterbeheer Maas en Mergelland¹. Het waterketenplan is het plan waarin we onze gezamenlijke ambities hebben vastgelegd voor de (afval)waterketen en de samenwerking daarin voor de komende jaren. In dit plan maken we afspraken over hoe we door slim samen te werken betere kwaliteit kunnen leveren, kosten kunnen besparen en personele kwetsbaarheid kunnen verminderen. Dit is geheel in lijn met de visie "Waardevol groeien" uit 2015 die Limburgbreed is ondertekend door alle partijen in de (afval)waterketen.

Onze gezamenlijke visie, doelen en acties in dit waterketenplan zijn de basis voor de gemeentelijke waterprogramma's. In de gemeentelijke waterprogramma's legt elke gemeente vast hoe zij de komende planperiode aan haar zorgplichten² voor afvalwater, hemelwater en grondwater zal voldoen. Deze gemeentelijke waterprogramma's (voorheen: Gemeentelijke Rioleringsplannen) 2023-2027 zijn in het kader van kostenbesparing en personele kwetsbaarheid ook in gezamenlijkheid opgesteld.

---

¹ Binnen de samenwerking werken de volgende organisaties samen: Gemeente Eijsden-Margraten, Gemeente Gulpen Wittem, Gemeente Maastricht, Gemeente Meerssen, Gemeente Vaals, Gemeente Valkenburg aan de Geul, Waterschap Limburg (WL), Waterschapsbedrijf Limburg (WBL) en NV Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)

1.2 Waar gaat dit plan niet over?

Dit plan gaat niet over de aanpak van dijkdoorbraken of overstromingen vanuit het oppervlaktewater. Hiervoor zijn Rijkswaterstaat en het waterschap verantwoordelijk en zijn aparte programma's ontwikkeld (o.a. Water in Balans en het Waterbeheerprogramma 2022-2027 van waterschap Limburg). Uiteraard ligt in een aantal gevallen de oplossing (deels) in de waterketen. Wateroverlast door extreme neerslag en veiligheid tegen overstromen wordt behandeld in het Klimaatadaptatieplan.

1.3 Totstandkoming

In de (afval)waterketensamenwerking in Maas en Mergelland begonnen we niet vanaf nul. Uitgangspunt is zowel het vorige Waterplan 2018-2022, als de evaluatie van de samenwerking in de afgelopen periode.

De projectgroep met vertegenwoordiging van alle betrokken partijen zorgde voor de inhoudelijke ambtelijke inbreng. Tijdens de eerste werksessie hebben de deelnemers de ambities en beleidsuitgangspunten op het gebied van waterketen, samenwerking en klimaatadaptatie geactualiseerd. De belangrijkste keuzes en ambities zijn vervolgens besproken met de stuurgroep. Dit

² De zorgplichten van de gemeente zijn 1) de inzameling en transport van het stedelijk afvalwater, 2) de inzameling van afvloeiend hemelwater en 3) de zorgplicht voor het in openbaar gemeentelijk gebied treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemmingen zoveel mogelijk te voorkomen of beperken.

resulteerde in een visie en doelen (Hoofdstuk 4). In een volgende werksessie heeft de projectgroep het actieprogramma (Hoofdstuk 5) opgesteld.

Tijdens de raadsconferentie van 18 mei 2022 hebben we raads- en bestuursleden van de deelnemende gemeenten en van waterschap Limburg uitgenodigd om mee te denken over het waterketenplan en de klimaatadaptatiestrategie. De aanwezigen hebben aan de hand van stellingen hun ideeën gegeven over de aanpak van wateroverlast en klimaatadaptatie. Een groot deel van de aanwezigen gaf vooral prioriteit aan het aanpakken van wateroverlast door hevige regenval en overstromingen vanuit rivieren en minder prioriteit aan droogte en hitte. De verplichting om water vast te houden bij nieuwbouw werd breed gedragen, voor bestaande bouw zagen veel aanwezigen een duidelijke taak voor gemeente en het waterschap. Opvallend is dat alle aanwezigen kozen voor vergroenen als maatregel ten koste van bestaande verharding. In de discussie over het tempo van investeringen kozen de meeste aanwezigen voor snelheid, maar wel met de kanttekening dat we niet overhaast moeten handelen en slim maatregelen moeten combineren om de investeringen laag te houden. De dilemma's en uitslagen van de peilingen van de raadsconferentie zijn opgenomen in de Bijlage.

1.4 Samenhang met klimaatadaptatiestrategieën en waterprogramma's

Het waterketenplan geeft de gezamenlijke doelen en acties van de organisaties op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater. Hierbij gaat het ook om de gevolgen voor de waterkwaliteit en de grondwaterkwaliteit voor de winningen. De gemeentelijke Programma's Water en Riolering vertalen deze doelen naar gemeentelijke maatregelen en financiering van deze maatregelen. De gezamenlijke klimaatstrategie bevat de visie, doelen en gezamenlijke acties op het gebied van hevige neerslag, langdurige droogte, extreme hitte en de gevolgbepijking van overstromingen. Per gemeente zijn knelpunten en kansen voor klimaatadaptatie gedefinieerd en is dit vertaald naar een gemeentelijke adaptatiestrategie.

Figuur 1 Wat staat in welk plan? Voor de waterketen en voor klimaatadaptatie heeft het samenwerkingsverband gezamenlijke en gemeentelijke plannen opgesteld

1.5 Leeswijzer

- › In Hoofdstuk 2 beschrijven we de wettelijke en beleidscontext van het Waterketenplan.
- › In Hoofdstuk 3 staat de evaluatie van de afgelopen planperiode.
- › In Hoofdstuk 4 beschrijven we onze visie en onze doelen.
- › In Hoofdstuk 5 staan de speerpunten uit ons actieprogramma.
- › In Hoofdstuk 6 beschrijven we hoe we het actieprogramma gaan realiseren.
- › In Bijlage I staat het volledige actieprogramma.
- › In Bijlage II staan de opbrengsten van de Raadsconferentie van 18 mei 2022.

2 WETTELIJKE KADERS EN ONTWIKKELINGEN: WIE DOET WAT?

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk benoemen we welk beleid en ontwikkelingen kaderstellend zijn voor dit regionale waterketenplan. Daarnaast nemen we de relatie met de Omgevingswet en de regionale Klimaatadaptatiestrategie onder de loep.

2.2 Omgevingswet en het waterketenplan

Vanaf 2023 wordt de nieuwe Omgevingswet van kracht. De Omgevingswet bundelt een aantal wetten en laat oude wetten vervallen. Wetgeving wordt daarmee minder complex. Tegelijkertijd biedt het overheden meer beleidsvrijheid.

Zo vervalt binnen de waterketen de wettelijke planverplichting van Gemeentelijke Rioleringsplannen. Desondanks blijft het raadzaam om elke vijf jaar het gemeentelijke rioleringsbeleid te herzien, al is het maar omdat een onderbouwing van de rioolheffing wel degelijk nodig blijft. Het blijft ook raadzaam om als regio het Waterketenplan te blijven op- en bijstellen, om zo de kosten laag en de kwaliteit hoog te houden. Bovendien brengt de Omgevingswet voor alle organisaties uit de samenwerking een nieuwe manier van werken (integraal, participatie) met zich mee. Het is zinvol om binnen het samenwerkingsverband van elkaar te (blijven) leren.

2.3 Waterbeheerprogramma en het Waterketenplan

Het waterschap Limburg heeft recent het **Waterbeheerprogramma** opgesteld waarin zij hun ambities en speerpunten wat betreft water en klimaatadaptatie hebben vastgelegd. Het waterschap heeft daarbij onder andere het Provinciaal

waterprogramma als kader genomen, daarom wordt deze hier verder niet apart benoemd.

De belangrijkste speerpunten uit het Waterbeheerprogramma die relevant zijn voor dit waterketenplan, zijn:

- › Aanpak van overstorten vanwege KRW-doelstellingen voor 2027 volgens de redenerlijn van de ecologische toets;
- › Aanpak foutieve aansluitingen;
- › Sanitatie van het buitengebied; voor de regio Maas en Mergelland is dit speerpunt al gerealiseerd en wordt het beheerd.
- › Bronaanpak van medicijnresten en andere probleemstoffen;
- › Het schoonhouden van bronnen van drinkwater en zuinig omgaan met drinkwater;
- › Het duurzaam omgaan met regenwater: eerst vasthouden, dan bergen en dan pas afvoeren (linkt met klimaatadaptatie);
- › Slim omgaan met effluent in het kader van droogtebestrijding (linkt met klimaatadaptatie);
- › Waterneutraal bouwen en afkoppelen hemelwater;
- › Aanpak indirecte lozingen;
- › Stimuleren (gemeentelijke) bergingseisen verhard oppervlak;
- › Zwerfvuil en calamiteitenbestrijding in het watersysteem.

Ook vanuit het waterbeheerprogramma wordt het belang van samenwerking tussen waterschap, drinkwaterbedrijf en gemeenten benadrukt:

- › Blijf zoeken naar kansen voor samenwerking op het gebied van operationele taken zoals beheer en onderhoud, inspectie, meten, data en rekenen;
- › Breng personele kwetsbaarheid in beeld;
- › Communiceer over waterbewustzijn;
- › Jaag innovatie aan.

2.4 Water in Balans en het Waterketenplan

Waterschap Limburg geeft met het **programma Water in Balans** voorrang aan het aanpakken van wateroverlast door het veranderend klimaat. Vanuit dit programma worden samen met partners zoals gemeenten en drinkwaterbedrijf, maar ook agrariërs en inwoners maatregelen bedacht, gerealiseerd en beheerd.

Om een wateroverlastlocatie aan te pakken, kan aan zes knoppen worden gedraaid, te weten:

1. landelijk / buitengebied
2. stedelijk / bebouwd gebied
3. watersysteem / beken en beekdalen
4. schade beperken eigen woning
5. ruimtelijke ordening
6. internationale afstemming.

De laatste twee knoppen zijn naar aanleiding van de wateroverlast in juli 2021 toegevoegd aan het programma.

Vanuit het waterketenplan en bijbehorende waterprogramma's kan met name via de knop "bebouwd/stedelijk gebied", in samenwerking met de collega's van de knop "ruimtelijke ordening", een flinke bijdrage worden geleverd om de regio klimaatbestendiger te maken.

2.5 Propositie 'Naar een robuust watersysteem in Limburg' / programma Waterveiligheid & Ruimte Limburg en het Waterketenplan

Het hoogwater in juli 2021 heeft in grote delen van Limburg geleid tot enorme maatschappelijke, financiële en emotionele schades. Naar aanleiding hiervan is de Propositie Water 'Naar een robuust watersysteem in Limburg' opgesteld door de gezamenlijk Limburgse overheden en aangeboden op 2 november 2021 aan het Rijk. In de propositie is een voorstel aan het Rijk gedaan om de watersystemen versneld klimaatrobuust te maken. De Limburgse gemeenten, Waterschap Limburg en Provincie Limburg gaan samen aan de slag met een concreet programma om een robuust Limburgs watersysteem te ontwikkelen en om de veiligheid van de inwoners te vergroten.

Op basis hiervan heeft het Rijk in het regeerakkoord de betrokkenheid bij de opgave vertaald in een reservering van € 300 miljoen voor de aanpak van het regionaal watersysteem. De Propositie Water Limburg wordt momenteel doorvertaald in het programma Waterveiligheid & Ruimte Limburg (WRL), waarin Provincie Limburg, Waterschap Limburg en de Limburgse gemeentes samen aan de slag gaan met een concreet programma. Het programma WRL bevindt zich momenteel in de kwartiermakersfase, een Masterplan wordt opgesteld en de governance structuur en organisatiestructuur wordt ingericht. In het Masterplan zal ook de financiële bijdrage (cofinanciering) per partij worden meegenomen.

3 WAT HEBBEN WE VAN DE AFGELOPEN JAREN GELEERD?

3.1 Wat is er in de afgelopen planperiode gedaan?

In het Waterplan 2018-2022³ hebben we gezamenlijke ambities geformuleerd op de thema's *klimaatadaptatie, duurzaamheid, goede leefomgeving en samenwerking*. Deze ambities hebben de gemeenten overgenomen in de Gemeentelijke Rioleringsplannen voor de planperiode van 2018-2022. Activiteiten die we beter gezamenlijk dan alleen konden oppakken, hebben we opgenomen in het actieprogramma van het waterplan. Dit actieprogramma bestaat uit vijf onderdelen en deze zijn zowel tussentijds geëvalueerd⁴ als geëvalueerd met de samenwerking begin 2022:

1. **Formaliseren van het samenwerken.** De samenwerking heeft een procesmanager en ondersteuner aangesteld, waardoor er meer continuïteit is in de gezamenlijke overleggen. Het gezamenlijk werken op één locatie is niet uitgevoerd, deels omdat er niet veel behoefte aan was en deels door Corona. De Lichte Gemeenschappelijke Regeling (LGR) en de samenwerkingsovereenkomst met Watermaatschappij Limburg (drinkwaterbedrijf) is verlengd.
2. **Meten-Data-Rekenen.** Voor dit onderwerp hebben we een gezamenlijke aanpak⁵ opgesteld. Ook hebben alle gemeenten een GWSW-nulmeting uitgevoerd (GWSW staat voor Gemeentelijk Woordenboek Stedelijk

Water en is een standaard voor data-uitwisseling in het stedelijk waterbeheer), waarbij we meer inzicht hebben verkregen in de kwaliteit en uitwisselbaarheid van de rioleringsgegevens. Ook is een minimale dataset vastgesteld voor het gegevensbeheer. Het Waterschapsbedrijf Limburg voert momenteel een pilot⁶ uit voor het meten in de riolering. Daarnaast zijn we gestart met een project om revisies te uniformeren en verbeteren.

3. **Klimaatadaptatie.** Vanuit het project Water in Balans hebben gemeenten met het waterschap projecten opgezet om plaatselijk wateroverlast tegen te gaan. We hebben een gezamenlijke strategie klimaatadaptatie⁷ opgesteld. Ook hebben we gezamenlijk een stimuleringsregeling voor afkoppelen ontwikkeld. Daarnaast hebben we gezamenlijk een hemelwaterverordening en aansluitverordening opgesteld die door de gemeenten gebruikt kan worden. Op het moment van evaluatie is deze al bij enkele gemeenten door de raad vastgesteld.
4. **Goede leefomgeving/beheer.** Enkele gemeenten werken samen bij aanbestedingen, zoals de Lijn-50-gemeenten Gulpen-Wittem, Eijsden-Margraten en Vaals. En de gemeenten Meerssen en Maastricht hebben bijvoorbeeld de reiniging van kolken gezamenlijk aanbesteed. Het is nog

³ Waterplan Maas en Mergelland 2018-2022, Sweco; Bestuurlijke samenvatting waterplan Maas en Mergelland 2018-2022

⁴ Evaluatie samenwerking (Afval)waterbeheer Maas en Mergelland (27-10-2020), Sweco

⁵ Aanpak Meten-Data-Rekenen waterbeheer Maas en Mergelland (7-4-2020)

⁶ Pilot meten en rekenen riolering, beter benutten transportriool Valkenburg - Meerssen - Limmel.

⁷ Strategie Klimaatadaptatie Maas en Mergelland (bestuurlijk vastgesteld op 21-10-2021), RHDHV

niet zo dat beheerwerkzaamheden verdeeld zijn over specialisten binnen de samenwerking.

5. **Relatie met inwoners en bedrijven.** De samenwerking is aangesloten bij de communicatie en informatievoorziening van het Limburgbrede Waterklaar (www.waterklaar.nl). Hiermee worden Limburgbreed en gebiedspecifiek informatiecampagnes georganiseerd op het gebied van riolering en klimaatadaptatie.

3.2 Wat hebben we geleerd?

De samenwerking, kennisdeling en bijeenkomsten worden gewaardeerd. De samenwerking heeft concrete resultaten opgeleverd en zal ook in de toekomst nodig zijn. Wel gaven verschillende partners aan dat gebrek aan tijd en capaciteit

de samenwerking hindert. Dit betekent dat gezamenlijke acties vaak bij dezelfde personen terechtkomen of niet uitgevoerd worden.

Andere leerpunten waren:

- › Samenwerken werkt vooral goed in een klein groepje aan een concreet resultaat; hiertoe werken werkgroepen rondom een bepaald thema goed;
- › Altijd fysiek bij elkaar werken is niet nodig voor de meeste deelnemers en kost te veel tijd: een goede mix van elkaar digitaal en fysiek ontmoeten zal de samenwerking verder bevorderen;
- › Externe ondersteuning zorgt voor meer kennis en continuïteit;
- › Beheertaken verdelen over de gemeentegrenzen blijft een uitdaging;
- › We zijn geneigd meer acties te formuleren dan we kunnen uitvoeren.

4 VISIE OP EEN DOELMATIGE WATERKETENZORG

4.1 Wat valt er onder de waterketenzorg?

De waterketen is de kringloop van water voor en door menselijk gebruik: oppompen van grond- of oppervlaktewater voor drinkwater, het bereiden en distribueren van drinkwater, het produceren van afvalwater, het transport van afvalwater en hemelwater via de riolering, het zuiveren, en de lozing van het gezuiverde water op het oppervlaktewater.

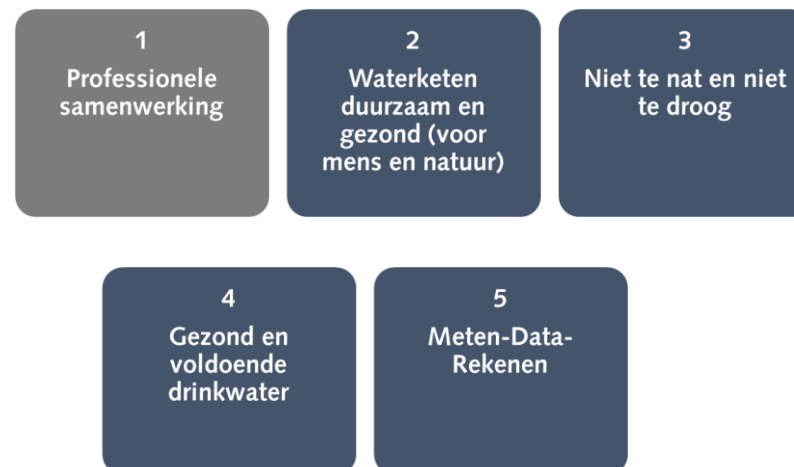
Schoon of vies water, (te) veel of (te) weinig water: als mens hebben we een grote invloed op zowel de waterkwaliteit als -kwantiteit. Dit heeft gevolgen voor de gezondheid en veiligheid van mens en dier. Als samenwerking dragen wij er zorg voor dat de waterketen zo duurzaam, gezond en veilig mogelijk is.

4.2 Wat verstaan we onder doelmatig?

Doelmatig betekent: met zo weinig mogelijk middelen zoveel mogelijk resultaat. Welk resultaat we willen behalen, bepalen we met de door ons gestelde doelen. Maatregelen die we nemen, doen we tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten en hebben een zo groot mogelijke maatschappelijke meerwaarde, zoals op het gebied van gezondheid, veiligheid, een goede ecologie (o.a. niet te nat en niet te droog en water van voldoende kwaliteit) en energiebesparing.

4.3 Onze visie en doelen

Onze visie op een doelmatige waterketen in het Heuvelland steunt op de volgende vijf strategische doelen:

4.4 Toelichting op de doelen

4.4.1 *Professionele samenwerking*

De waterketenzorg wordt doelmatiger, als de samenwerking professioneel functioneert. Hiervoor zijn regelmatig samen overleggen, kennisuitwisseling en het nemen van verantwoordelijkheid, ook als je die in strikte zin niet hebt, essentiële voorwaarden voor goed resultaat. Omdat in de vorige planperiode is gemerkt dat personele capaciteit een zwakke schakel is in de samenwerking, is het doel voor deze planperiode om deze personele kwetsbaarheid goed te borgen. We hebben op dit moment overal te maken met krapte op arbeidsmarkt, maar dat neemt niet weg dat er nog mogelijkheden overblijven om de personele kwetsbaarheid te verminderen. En dat is hard nodig met de uitdaging waar we voor staan. Daarnaast gaan we als samenwerking voor kwaliteit. Vandaar dat we onszelf als doel hebben gesteld om voortaan maatschappelijke kosten-batenanalyses te doen om te komen tot een uitvoeringsproject.

4.4.2 *Waterketen duurzaam en gezond (voor mens en natuur)*

Water is van levensbelang, voor onszelf als mens, maar ook voor de flora en fauna. Hiervoor moet het water van voldoende kwaliteit zijn. Daarom hebben we onszelf doelen gesteld op het gebied van het voorkomen van ernstige verontreinigen in het afvalwater, schoon water zo schoon mogelijk houden en een goede waterkwaliteit nastreven voor de ecologie. Iedere partner draagt vanuit eigen verantwoordelijkheid bij aan het halen van de KRW-doelen voor 2027. Als we het afvalwater zuiveren kunnen we gelijk van de nood een deugd maken en afvalwater als grondstof gebruiken. Hiermee dragen we ook mooi bij aan de circulaire economie.

4.4.3 *Niet te nat en niet te droog*

Door klimaatverandering wordt het vaker natter of juist langdurig droger. In de waterketen liggen een aantal oplossingen hiervoor. Zo kan gezuiverd afvalwater op sommige plekken een uitkomst bieden in tijden van droogte, dus

daar gaan we (verder) werk van maken. Daarnaast kan er extra berging worden gecreëerd bij reguliere werkzaamheden aan het stedelijk water of aan het bekensysteem. Maar ook op particulier terrein (vaak >50% van het oppervlak) ligt een groot deel van de oplossing. Daarom willen we bij nieuwbouw hemelwateropvang op eigen perceel gaan verplichten, en voor bestaand gebied de bewoners, woningbouwcorporaties en bedrijven aanmoedigen/stimuleren om meer hemelwater op eigen terrein op te vangen.

4.4.4 *Gezond en voldoende drinkwater*

In de waterketen hebben alle partners in meer of mindere mate invloed op de drinkwaterkwaliteit, of althans de bron daarvan. Het is daarom belangrijk dat we gezamenlijke doelen hebben om drinkwaterbronnen te beschermen, zowel qua kwaliteit als dat er voldoende drinkwaterbronnen beschikbaar blijven. Als we buiten aan de slag gaan met bijvoorbeeld een waterbuffer naast een weg, realiseren we ons niet altijd dat het afspoelende regenwater van de weg verontreinigen zoals olie mee de grond in laat sijpelen. Als dit in een waterwin-/grondwaterbeschermingsgebied is, is dat mogelijk een gevaar voor de bron. Daarom houden we Watermaatschappij Limburg op de hoogte over voorgenomen ontwikkelingen in waterwin- of grondwaterbeschermingsgebieden. Daarnaast blijven we inwoners en bedrijven wijzen op gevolgen van gebruik van bepaalde middelen zoals PFAS en geneesmiddelen op de kwaliteit van de drinkwaterbronnen. Ook blijven we mensen wijzen op het belang van zuinig omgaan met drinkwater. Tot slot kunnen we verontreinigingen niet voorkomen, maar willen we de oorsprong wel beter in beeld brengen zodat we op mogelijke dreiging voor de drinkwaterproductie kunnen inspelen en de bron van vervuiling kunnen aanpakken.

4.4.5 *Meten-Data-Rekenen*

De waterketenzorg wordt doelmatiger, als er kwalitatief goede informatie over de werking van het watersysteem eenvoudig toegankelijk is. Dat begint bij het op orde hebben van gegevens. Daarom streven we ernaar dat deze op orde zijn in 2027. Daarnaast kiezen we ervoor om geen grote meetnetten uit te

rollen maar alleen gericht te meten volgens een goed doordacht meetplan. We houden onze modellen up-to-date en onze kennis over modellering op peil, zodat we snel en eenvoudig watersysteemanalyses kunnen uitvoeren voor deelgebieden om knelpunten en oplossingsrichtingen in beeld te brengen.

4.5 Onze gezamenlijke subdoelen

Om de komende planperiode verder samen te werken aan een doelmatige waterketen in Maas en Mergelland, hebben we subdoelen geformuleerd onder de vijf strategische doelen uit Hoofdstuk 4. Deze subdoelen geven ons houvast in het verder professionaliseren van onze samenwerking en het voldoen aan onze zorgplichten, terwijl we ook werk maken van de maatschappelijke opgaven die boven onze zorgplichten uitstijgen, zoals klimaatadaptatie.

De subdoelen gaan over de samenwerking, over zowel waterkwaliteit als kwantiteit, over duurzaamheid en over innovatief werken door middel van meten-data-rekenen. Op de volgende pagina is een overzicht opgenomen van alle subdoelen.

Strategische
doelen

1
Professionele
samenwerking

2
Waterketen
duurzaam en
gezond (voor
mens en natuur)

3
Niet te nat en niet
te droog

4
Gezond en
voldoende
drinkwater

5
Meten-Data-
Rekenen

Subdoelen
2023-2027

1a) We behouden de ruimte tijdens de reguliere overleggen voor kennisvragen en om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en problemen die we tegenkomen.

2a) We benutten influent (afvalwater dat bij de zuivering aankomt) als potentiële bron van nuttige grondstoffen, energie en water.

3a) We benutten effluent (gezuiverd afvalwater dat de zuivering verlaat) om verdroging tegen te gaan.

4a) We betrekken de Waterleiding Maatschappij Limburg vroegtijdig bij het voornemen voor een project als deze in een waterwin- en/of grondwaterbeschermingsgebied ligt.

5a) In 2027 hebben we onze basisgegevens over de waterketen op orde.

1b) Maatschappelijke kosten-batenafweging bij (regionale) uitvoeringsprojecten is de standaard – naast dat het haalbaar en beheersbaar moet zijn.

2b) We maken aan de hand van Redeneerlijn en Ecologische toets afspraken over de aanpak van riooloverstorten voor 2027 vanwege de KRW-doelen.

3b) We gaan verder met de gemeenschappelijke uitvoeringsagenda met maatregelen voor (grond)wateroverlastlocaties.

4b) We informeren en adviseren inwoners en bedrijven over de schadelijke effecten op drinkwaterbronnen van bepaalde stoffen zoals PFAS en (dier)geneesmiddelen.

5b) We begrijpen de werking van het (afval)watersysteem. Daar waar noodzakelijk voeren we metingen uit om het systeem beter te begrijpen of te valideren.

1c) We wisselen kennis en ervaring uit op het vlak van klimaatadaptatie, watertaken én financiën.

2c) Het ontvlechten van hemelwater is ons leidend principe. Zo houden we schoon hemelwater schoon.

3c) Voor (her)ontwikkelingen is de hemelwaterverordening van kracht.

4c) Waterleiding Maatschappij Limburg zet het bewustwordingsprogramma 'zuinig op water' voort.

5c) We volgen de ontwikkelingen van waterketen- en wateroverlastmodelleren. Zodra meer inzicht gewenst is in kwetsbaarheden of maatregelen, doen we nieuwe berekeningen.

1d) We stijgen boven onze primaire verantwoordelijkheden uit, en pakken de gezamenlijke (water)overlastlocaties in onze regio dan ook gezamenlijk aan.

2d) We hebben meer grip op de herkomst van afvalwater en indirecte lozingen. Samen met inwoners en bedrijven houden we het afvalwater zo schoon mogelijk.

3d) We gaan verder met het vergroten van bewustzijn bij inwoners, woningcorporaties en bedrijven over de effecten van afstromend hemelwater en het belang van maatregelen op eigen perceel daartegen.

4d) We hebben de verspreidingsroutes van ongewenste stoffen naar wingebieden goed in beeld.

1e) Alle partners hebben een trekkende rol binnen eigen organisatie om uitvoeringsprojecten m.b.t. water- en klimaatmaatregelen integraal op te pakken met andere vakgebieden.

2e) We spreken af verhard oppervlak in stedelijk gebied af te koppelen waar dat doelmatig is. In bijvoorbeeld Water in Balans maken wij hierover concrete afspraken.

1f) We blijven samenwerken bij aanbestedingen en uitvoeringen waar zinvol. Daarnaast onderzoeken we waar samenwerken op operationele taken en beheer zinvol is.

1g) We brengen de personele kwetsbaarheid regiobreed in beeld en zoeken naar oplossingen.

5 ACTIEPROGRAMMA WATERKETEN 2023-2027: WAARMEE GAAN WE AAN DE SLAG DE KOMENDE JAREN?

5.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat een actieprogramma met een selectie van strategische doelen en subdoelen waar we ons de komende jaren gaan richten; dit zijn de speerpunten. Deze speerpunten zijn geselecteerd omdat ze:

- › tijdens het maken van dit plan prioriteit hebben gekregen vanuit de betrokkenen;
- › uitvoerbaar zijn in de komende planperiode;
- › voor de komende jaren het grootste effect zullen bewerkstelligen.

Dit actieprogramma beschrijft de concrete actie per speerpunt, welke impact de actie heeft op de vier waterketenthema's waterkwaliteit, afvalwater, hemelwater en grondwater, welk doel de actie dient, wie de regie heeft en wanneer we gepland hebben om de actie op te pakken.

5.2 Leeswijzer

De inhoud van het actieprogramma is beschreven op de volgende pagina's. De onderstaande tabel geeft een toelichting op opbouw van de speerpunten en de betekenis van de gebruikte symbolen.

	<p>IMPACT</p>	<p>Toelichting op welke thema's de actie van toepassing is. Als een thema feller blauw is gekleurd (zoals in onderstaande afbeelding), dan heeft de actie een impact op dat thema.</p> <p>Samenwerkingsthema's van links naar rechts: kostenbesparing, kwaliteit, (personele) kwetsbaarheid.</p> <div data-bbox="571 726 922 821"> </div> <p>Waterketenthema's van links naar rechts: afvalwater, hemelwater, grondwater en waterkwaliteit.</p> <div data-bbox="571 957 1052 1053"> </div>
	<p>DOEL</p>	<p>Beschrijving van de actie of afspraak. Dit doel komt overeen met de subdoelen in Hoofdstuk 4.</p>
	<p>OMSCHRIJVING</p>	<p>Toelichting op de werkzaamheden; wat gaan we precies doen? En welk beleid is aanverwant?</p>

	<p>TREKKER</p>	<p>Wie neemt het initiatief, wie coördineert de uitvoering en houdt de regie?</p>
	<p>PARTNERS</p>	<p>Een overzicht van alle partners die ondersteunen in de uitvoering en een belang hebben bij de uitvoering van de actie of afspraak.</p>
	<p>MIDDELEN</p>	<p>Overzicht van de budgetten waar we aanspraak op kunnen maken en de uitvoeringskosten (deels) kunnen dekken. Bedragen zijn exclusief BTW.</p>
	<p>PLANNING</p>	<p>Geplande uitvoering. Wanneer hebben we gepland om de actie gereed te hebben?</p>

5.3 Speerpunten 2023-2027 voor de samenwerking

Speerpunt S1

Opstellen standaardmethode maatschappelijke kosten-batenafweging bij uitvoeringsprojecten

Impact

Planning

2023 - 2024

Trekker

Programmamanager
i.s.m. werkgroep innovaties

Doel

Maatschappelijke kosten-batenafweging bij (regionale) uitvoeringsprojecten is de standaard – naast dat het uitvoeringsproject haalbaar en beheersbaar moet zijn. (1b)

Omschrijving

De huidige kosten-batenanalyse, die uitgaat van 'goede kwaliteit tegen de laagst mogelijke kosten' is vaak sectoraal (alleen vanuit waterbelang) gedacht. Uitvoeringsprojecten voeren we voortaan integraal uit, waarbij we de maatschappelijke kosten en baten (kwaliteiten) in ogenschouw nemen, dus ook biodiversiteit, circulariteit, energie, ruimtelijke kwaliteit e.d. Binnen dit speerpunt maken we een keuze uit beschikbare methoden voor een kosten-batenafweging bij uitvoeringsprojecten en maken deze geschikt voor de specifieke situatie in het heuvelland. *Aanverwant beleid: Duurzaamheid, beleid uit het sociale domein.*

Partners

Middelen

Programmamanager (40 uur),
M&M partners (ieder 16 uur),
5.000 euro externe ondersteuning

Speerpunt S2

Evaluëren verdeling van verantwoordelijkheden wateroverlast stedelijk en landelijk gebied

Impact

Planning

2023

Trekker

waterschap
limburg

Doel

We stijgen boven onze primaire verantwoordelijkheden uit, en pakken de gezamenlijke (water)overlastlocaties in onze regio dan ook gezamenlijk aan. (1d)

Omschrijving

Soms komen projecten op het snijvlak van landelijk en stedelijk gebied stil te liggen door een discussie over verantwoordelijkheden, bijvoorbeeld rond de grens van 750 m³ afstromend hemelwater. We voren een quickscan uit naar hoe vaak het huidige beleid de aanpak van een knelpunt belemmert. Hoe zou dat anders kunnen? Hiervoor werken we voor een knelpuntlocatie naar keuze het volgende uit: de hydrologische uitgangspunten, oplossingsrichtingen inclusief maatschappelijke kosten-baten, en juridische aspecten. We doen op basis hiervan een voorstel voor een eventuele beleidswijziging.

Partners

Middelen

Waterschap (80 uur)
Gemeenten (ieder 16 uur)
25.000 euro externe ondersteuning

Speerpunt S3

Gezamenlijk onderzoek naar personele capaciteit en kwetsbaarheid in de regio volgens de branchestandaard

Impact

Planning

2023-2024

Trekker

Programmamanager

Doel

We brengen de personele kwetsbaarheid in beeld en zoeken naar oplossingen hiervoor. (1g)

Omschrijving

De opgaven in de regio zijn groot, terwijl personeel lastig te vinden is. Oplossingen liggen o.a. in slimmer samenwerken, en het samen inzetten van mensen met bepaalde kennis en kunde in de regio. Om te zien waar de kracht en zwaktes binnen ons samenwerkingsverband zitten voeren we gezamenlijk een branchestandaard gemeentelijke watertaken van RIONED uit.
Aanverwant beleid: Benchmark/Branchestandaard

Partners

Middelen

Programmamanager (40 uur),
M&M partners (ieder 16 uur)
15.000 euro externe ondersteuning

5.4 Speerpunten 2023-2027 voor de waterketen

Speerpunt W1

Uitvoeren maatregelen bij de geselecteerde 'KRW-overstorten'

Impact

Planning

Uiterlijk 2027

Trekker

Gemeenten

Doel

We maken aan de hand van Redeneerlijn en Ecologische toets afspraken over de aanpak van riooloverstorten voor 2027 vanwege de KRW-doelen. (2b)

Omschrijving

De Kaderrichtlijn Water stelt doelen aan de kwaliteit en ecologie van het oppervlaktewater. Om deze doelen te behalen zijn in het verleden maatregelen voor het beperken van overstorten opgesteld. We controleren of nieuwe inzichten vanuit de Ecologische Toets aanleiding zijn om de maatregelen aan te passen. Selectie vindt plaats volgens de ecologische toetsrichtlijn.

Aanverwant beleid: Waterprogramma, Waterbeheerprogramma

Partners

Middelen

Waterprogramma's

Bron: G. Wijnands

Speerpunt W2

Opstellen meetplan voor het meten in de afvalwaterketen

Impact	Planning	Trekker
	 2023-2024	 WBL waterschapsbedrijf limburg
Doel		
 We begrijpen de werking van het (afval)watersysteem. Daar waar noodzakelijk voeren we metingen uit om het systeem beter te begrijpen of te valideren. (5b)		
Omschrijving		
 We weten exact waar welke riolering onder de grond ligt, maar de exacte aan- en afvoer van afval- regen- en grondwater wordt maar sporadisch gemeten. We stellen een regionaal meetplan waterkwantiteit op als ondersteuning voor bijvoorbeeld de analyse van rioolvreemd water en het milieutechnisch functioneren en de kalibratie van wateroverlastmodellen. We houden rekening met bestaande meetlocaties en nemen de uitkomsten van de pilot Meten in de riolering van WBL mee. <i>Aanverwant beleid: Waterplan Maas en Mergelland 2018-2022</i>		
Partners		
		
Middelen		
 WBL (60 uur) gemeenten (ieder 24 uur) kosten meetstelsel in gemeentelijke programma's 15.000 euro voor externe ondersteuning		

Bron: GAW/stichting RIONED

Speerpunt W3

Actualiseren riolerings- en watermodellen Maas en Mergelland

Impact

Planning

2025-2026

Trekker

Programmamanager

Doel

We volgen de ontwikkelingen van waterketen- en water-overlastmodellering. Zodra meer inzicht gewenst is in kwetsbaarheden of maatregelen, doen we nieuwe berekeningen. (5c)

Omschrijving

Inmiddels weten we wat de effecten zijn van extreme buien en nemen we maatregelen. Om de effectiviteit van de maatregelen te toetsen, actualiseren we onze modellen van het maaiveld en de waterketen. We actualiseren de datastromen en valideren de modellen. Op deze manier kunnen we binnen Maas en Mergelland rekenen aan ons watersysteem en vergroten we de kennis en effectiviteit binnen het samenwerkingsverband.

Aanverwant beleid: Waterplan Maas en Mergelland 2018-2022

Partners

Middelen

Externe ondersteuning 300.000 euro

6 IMPLEMENTATIE: WAT VRAAGT DAT?

6.1 Kosten

Om de acties op het actieprogramma samenwerking en waterketen tot uitvoer te brengen hebben we een inschatting gemaakt van de benodigde middelen. Hieronder lichten we de kosteninschatting toe:

ACTIEPROGRAMMA	KOSTENINSCHATTING
Samenwerking	€ 45.000,-
<i>Voor externe ondersteuning bij:</i> - <i>Onderbouwde keuze standaardmethode voor kosten-batenafweging bij uitvoeringsprojecten</i>	€ 5.000,-
- <i>Evaluatie verantwoordelijkheden uitvoeringsprojecten</i>	€ 25.000,-
- <i>Onderzoek personele capaciteit en kwetsbaarheid</i>	€ 15.000,-
Waterketen	€ 595.000,-
<i>Voor externe ondersteuning bij:</i> - <i>Communicatieplatform Waterklaar</i>	€ 250.000,- (jaarlijks € 50.000,-)
- <i>Opstellen meetplan</i>	€ 15.000,-
- <i>Onderzoek huisaansluitingen</i>	€ 30.000,-
- <i>Software, rekenabonnementen, externe ondersteuning bij bouw en validatie modellen en advies</i>	€ 300.000,-

Programmasturing en ondersteuning	€ 300.000,-
TOTAAL	€ 940.000,-

6.2 Personele inzet

Naast een benodigd budget, gaat de uitvoering van de acties gepaard met ambtelijke inzet. Hieronder lichten we toe hoeveel deze ambtelijke inzet betreft:

ACTIEPROGRAMMA	AMBTELIJKE INZET
Samenwerking	
<i>Voor ambtelijke inzet bij:</i> - <i>Onderbouwde keuze standaardmethode voor kosten-batenafweging bij uitvoeringsprojecten</i>	Programmamanager 40 uur M&M partners (ieder 16 uur)
- <i>Evaluatie verantwoordelijkheden uitvoeringsprojecten</i>	Waterschap 80 uur Gemeenten (ieder 16 uur)
- <i>Onderzoek personele capaciteit en kwetsbaarheid</i>	Programmamanager 40 uur M&M partners (ieder 16 uur)
Waterketen	
- <i>Opstellen meetplan</i>	WBL 60 uur Gemeenten (ieder 24 uur)

6.3 Risico's

De samenwerking steunt op de inbreng van de projectgroepleden. De ervaring leert dat problemen met de personele inzet een groot risico voor de voortgang oplevert. Dit kan komen door andere prioriteiten van de projectgroepleden en personele wisselingen. Om dit risico te verkleinen, voeren we de maatregelen in duo's uit en controleert de programmamanager de voortgang van het

Actieprogramma. Soms zijn we afhankelijk van inbreng van een van de projectgroepleden of bijvoorbeeld buurregio's. Als deze inbreng te lang op zich laat wachten, bespreken we dit met de projectgroep en kiezen we bewust of het nodig is om langer te wachten of dat we zonder de inbreng verder gaan. Sommige projecten of acties zullen door kleinere groepen worden opgepakt, omdat niet alle organisaties in elk project of elke actie deelnemen. Jaarlijks evalueren we de voortgang en bespreken we dit met de Stuurgroep.

I. ACTIEPROGRAMMA

Noot: In onderstaand actieprogramma zijn nieuwe acties benoemd voor de planperiode 2023-2027. Lopende acties die na de planperiode 2018-2022 doorlopen zijn niet opgenomen in onderstaand actieprogramma. Daarnaast is niet haalbaar om alle doelen al in deze programmaperiode te halen; om deze twee redenen, is er niet voor elk subdoel een (nieuwe) actie geformuleerd.

Samenwerking

NR	ACTIE/AFSPRAAK	AANVERWANT BELEID	TREKKER	PARTNERS	MIDDELEN	PLANNING
1a	Ophalen agendapunten bij alle deelnemers m.b.t. innovaties of kennisvragen voorafgaand aan het reguliere overleg	n.v.t.	Programmamanager, werkgroep innovaties	Alle M&M partners	Programmamanager	Continu
1b	Gezamenlijke keuze maken in een standaardmethode voor maatschappelijke kosten-batenafweging bij uitvoeringsprojecten.	Duurzaamheid, sociale domein	Programmamanager, werkgroep innovaties	Alle M&M partners, collega's van duurzaamheid en het sociale domein (adviserende rol)	Programmamanager (40 uur), M&M partners (ieder 16 uur), 5.000 euro (externe ondersteuning)	2023 - 2024
1b	Pilot toepassen methode maatschappelijke kosten-batenafweging bij een uitvoeringsproject	Duurzaamheid	De betrokken partner(s) bij het uitvoeringsproject	Alle M&M partners	Uitvoeringsproject	2024-2025
1b	Uitrol / aanscherping methode maatschappelijke kosten-	Duurzaamheid	Aanspreekpunt van de desbetreffende organisatie	Alle M&M partners	Uitvoeringsprojecten	2025-2027

NR	ACTIE/AFSPRAAK	AANVERWANT BELEID	TREKKER	PARTNERS	MIDDELEN	PLANNING
	batenafweging bij alle uitvoeringsprojecten					
1c	Contactenlijst opstellen voor kennisdeling en uitwisseling van ervaringen op het vlak van klimaatadaptatie, watertaken en financiën binnen de samenwerking.	n.v.t.	Programmamanager	Alle M&M partners	Programmamanager	2023
1c	Jaarlijks / 2-jaarlijks een benen-op-tafel overleg / ontwikkeldag met als doel: evalueren samenwerking (koers, prioritering) en waar nodig bijsturen. Nevendoel: samenwerking verstevigen op meerdere 'schijven'.	n.v.t.	Programmamanager	Alle M&M partners	Per ontwikkeldag Programmamanager (24 uur), partners 12 uur	Jaarlijks / 2-jaarlijks
1d	Gezamenlijke evaluatie van verdeling van verantwoordelijkheden bij uitvoeringsprojecten (w.o. grens van 750 m3), waaruit een advies volgt.	Waterbeheer programma Waterschap Limburg, Waterprogramma's	Waterschap	Provincie, gemeenten, drinkwaterbedrijf	Waterschap (80 uur) en gemeenten (ieder 16 uur), 25.000 euro (externe ondersteuning)	2023
1e	Integraal afstemmen van een regionaal uitvoeringsproject in de eigen organisatie	Omgevingsvisie, omgevingsprogramma's, Waterbeheerprogramma Waterschap Limburg/WBL/WML	Alle betrokken organisaties	Alle M&M partners	Uitvoeringsproject	Continu

NR	ACTIE/AFSPRAAK	AANVERWANT BELEID	TREKKER	PARTNERS	MIDDELEN	PLANNING
1g	Gezamenlijk onderzoek naar personele capaciteit en kwetsbaarheid in de regio volgens de branchestandaard.	Benchmark/Branchestandaard	Programmamanager	Alle M&M partners	Programmamanager (40 uur), M&M partners (ieder 16 uur), 15.000 euro (externe ondersteuning)	2023-2024

Waterketen

NR	ACTIE/AFSPRAAK	AANVERWANT BELEID	TREKKER	PARTNERS	MIDDELEN	PLANNING
2a	We zoeken elkaar op zodra er iets speelt.	Waterbeheerprogramma WL	WBL	Gemeenten, Waterschap, WML	n.v.t.	Continu
2b	Ecologische toets bij overstorten vanwege KRW-doelen (loopt)	Waterbeheerprogramma WL	Waterschap	Gemeenten	Waterbeheerprogramma	2023
2b	Gezamenlijk afspraken maken over de benodigde maatregelen o.b.v. de ecologische toets en redenerlijn.	Waterbeheerprogramma WL	Waterschap	Waterschap, WBL	Waterprogramma	2023-2024

NR	ACTIE/AFSPRAAK	AANVERWANT BELEID	TREKKER	PARTNERS	MIDDELEN	PLANNING
2b	Uitvoeren maatregelen bij de geselecteerde 'KRW-overstorten'	Waterprogramma, Waterbeheerprogramma	Gemeenten	Waterschap, WBL	Waterprogramma	Uiterlijk 2027
2e	Actief meedenken en implementatie voorkeurstabel afkoppelen	Waterbeheerprogramma	Programmamanager	Alle M&M partners	Waterprogramma	2024
3b	Monitoren uitvoeringsagenda	Waterbeheerprogramma, Basisrioleringsplannen gemeenten, Waterprogramma gemeenten en WML, Provinciaal Waterbeleid	Programmamanager	Alle M&M partners	Waterprogramma's, waterbeheerprogramma	Continu
3d	De samenwerking rondom de communicatie en informatievoorziening van Waterklaar (www.waterklaar.nl) zetten we voort.	Waterbeheerprogramma	Werkgroep Waterklaar M&M	Alle M&M partners	externe ondersteuning 50.000 euro (jaarlijks)	Continu
4a	We betrekken WML bij het voornemen voor initiatieven van derden, of eigen uitvoeringsprojecten die in waterwin- en/of	Omgevingsverordening Limburg	Trekkende organisatie vergunningsaanvraag of uitvoeringsproject (gemeente of waterschap)	Alle M&M partners, provincie	-	Continu

NR	ACTIE/AFSPRAAK	AANVERWANT BELEID	TREKKER	PARTNERS	MIDDELEN	PLANNING
	grondwaterbeschermings-gebied liggen.					
4b	Informereren en adviseren over schadelijke effecten van stoffen (zoals PFAS, (dier)geneesmiddelen) op drinkwaterbronnen doen we via gebiedsdossiers.	Gebiedsdossiers	WML	Gemeenten, provincie, Waterschap Limburg, inwoners en bedrijven	-	Continu
4d	Bij bestaande en bekende risico's is meer aandacht nodig bij vergunningverlening, toezicht en handhaving.	Gebiedsdossiers	WML	Alle M&M partners	-	Continu
5a	We voeren een onderzoek uit waarin we meer inzicht krijgen in huisaansluitingen (i.k.v. Wibon) en het beheer ervan.	Waterprogramma	Programmamanager	Alle M&M partners	30.000 euro	2023-2027
5b	We stellen een meetplan op waarin we gericht en doelmatig meters plaatsen (we nemen de uitkomsten van de pilot meten in de riolering van WBL hierin mee)	Waterplan Maas en Mergelland 2018-2022	WBL	Alle M&M gemeenten, Waterschap Limburg en evt. Rijkswaterstaat	WBL (60 uur), gemeenten (ieder 24 uur), 15.000 euro voor externe ondersteuning	2023-2024

NR	ACTIE/AFSPRAAK	AANVERWANT BELEID	TREKKER	PARTNERS	MIDDELEN	PLANNING
5c	Na actualisatie van de data en uitvoering van metingen gaan we weer aan de slag met rekenen aan het riolerings- en watersysteem in Maas en Mergelland.	Waterplan Maas en Mergelland 2018-2022	Programmamanager	Alle M&M partners	externe ondersteuning 300.000 euro	2025-2026

II. OPBRENGSTEN RAADSCONFERENTIE 18 MEI 2022

In gesprek!

Cees-Anton van den Dool & Lieke Coppens

Instructie

Welke organisatie vertegenwoordigt u?

Onderwerpen

---

1. Prioriteiten klimaatadaptatie
  2. Verantwoordelijkheid inwoners
  3. Maatregelen
  4. Samenwerking
  5. Uw vraag
-

Prioriteiten Klimaatadaptatie

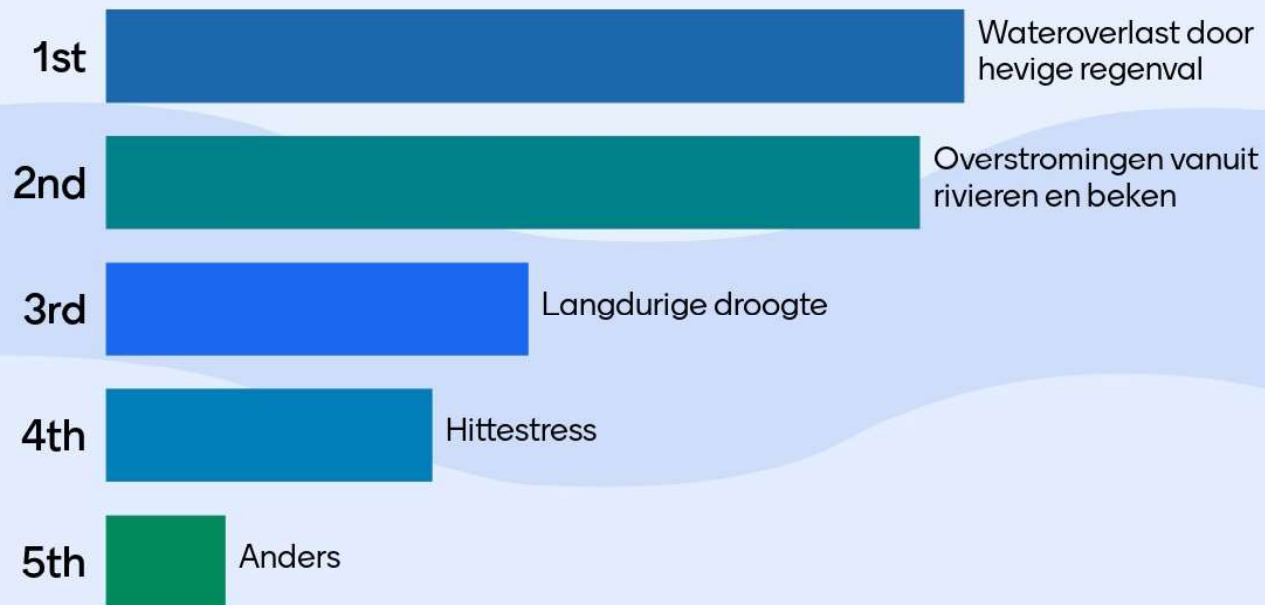
DeltaProgramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA):
2050 Klimaatadaptief en waterrobuust.

Onderwerpen:

- Wateroverlast door hevige neerslag
- Hitte
- Droogte
- Overstromingen vanuit de rivier en beken

Voor welke gevolgen van klimaatverandering wilt u dat uw organisatie in de komende 5 jaar geld reserveert (meerdere mogelijk)?

Verantwoordelijkheid inwoners

De percee-eigenaar is verantwoordelijk voor de verwerking van hemelwater op eigen terrein als dat redelijkerwijs mogelijk is.

Daarnaast is de pandeigenaar vaak verantwoordelijk voor het beschermen van het pand tegen extreme neerslag.

Bij nieuwbouw verplichten we om extreme regenval op eigen perceel vast te houden.

Eens

63%

Oneens

38%

Bij bestaande bouw verplichten we om extreme regenval op eigen perceel vast te houden.

Eens

13%

Oneens

87%

Bij bestaande bouw ondersteunen we inhoudelijk en financieel bij het beschermen van het eigen pand tegen extreme neerslag.

Eens

80%

Oneens

20%

Maatregelen

Maatregelen tegen wateroverlast combineren met bestaande projecten is vaak goedkoper, maar het duurt soms langer.

Vergroenen draagt bij aan de thema's wateroverlast/droogte en hitte. Mag het ten koste gaan van verharding, zoals parkeren, trottoirs en pleinen?

Ja

100%

Nee

0%

Wat weegt voor u zwaarder?

Veel investeren om snel wateroverlastproblemen op te lossen

Optie 1

63%

De investeringen en hiermee ook de lastendruk uitsmeren over de tijd

Optie 2

38%

Samenwerking

Gemeenten, waterschap en waterleidingbedrijf werken nu samen in het samenwerkingsverband Maas en Mergelland op het gebied van:

- Planvorming
- Beleidsvorming
- Kennisuitwisseling
- Meten en modelleren

**(Afval)waterbeheer
Maas en Mergelland**

We lossen wateroverlastknelpunten het meest efficiënt op als iedereen bij zijn/haar eigen verantwoordelijkheid blijft.

Eens

40%

Oneens

60%

Welke vraag heeft u nog?

Geen

Hoe is de samenwerking met de gemeenten over de landsgrenzen

Waar is de regie van het waterbeheer. Ook internationaal.

Waar kunnen we de resultaten vinden ?

Wanneer wordt het laaghangend fruit aangepakt bij de wateroverlast?

Veel vragen hebben weer betrekking op de inwoners terwijl zij gezamenlijk % gezien een kleine hoeveelheid grond hebben. Ik mis de boeren in dit verhaal, zij hebben meeste grond in handen en kunnen we grotere stappen maken

Als iemand steken laat vallen. Blijft het probleem bestaan. Het is een schakeling en als er een in de keten hapert hebben ze allemaal een probleem